

Veters los! voorziet ook in natte natuur voor de recreatie

mr. Frans Evers is
hoofddirecteur van de
Vereniging
Natuurmonumenten

De Loosdrechtse Plassen, het Haringvliet, de Waddenzee, het Markermeer, De Wieden: allemaal open water met uitstraling, met klasse. Natuurbeschermers associëren de namen onmiddellijk met grootschalige ruimte en hoge wolkenluchten, met natuur, met de planten- en dierenwereld. Goed om te bewaren, te beheren, verder te ontwikkelen en met rust te laten.

Anderen denken in diezelfde richting: vooral waar het de ruimte en de aangename, vaak als 'mooi' aangeduide omgeving betreft. Toch kan de optiek verschillen. Want open wateren blijken erg in trek voor openluchtrecreatie. Het gaat om kanoën en zeilen, om zwemmen en zonnen langs de oevers, om meer luidruchtige vormen van recreatie als waterscooters en waterskiën. Hoe dan ook, massaal wordt van het water gebruik gemaakt, al is het vaak mooi-weer-recreatie.

Waterrecreatie. Vaak gaat het goed. Met name als de belangstelling primair naar de natuur en de natuurbeleving uitgaat. Er heerst bij dat segment recreanten sterk het besef van voorzichtigheid, van gematigdheid, van het kindje en het badwater. Een vereniging als Natuurmonumenten entameert dit type recreatie graag. In haar grotere waterrijke gebieden zijn er speciale vaarroutes, er worden extra excursies gehouden, er zijn vogelhutten. Waterrecreatie wordt zo een extra stimulans en motivatie voor natuurbescherming.

In een aantal gevallen is de recreatieve druk echter wel erg groot. Er komen soms gewoon te veel mensen op het water af. Dan dreigen natuur en recreant elkaar in de weg te zitten. Of komen de diverse soorten recreanten letterlijk in elkaars vaarwater. Het idee dat de ruimte in Nederland wel erg beperkt is en de natuur als het ware in een keurslijf, in een corset gedrongen is, steekt gemakkelijk de kop op.

Veters los! heet het idee om daar verandering in te brengen. Het is in 1997 door een breed front uit de natuur- en milieubeweging naar voren geschoven. Natuurmonumenten en het Wereld Natuur Fonds deden mee, maar daarnaast ook de Unie van Provinciale Landschappen, Vogelbescherming Nederland en de Stichting Natuur en Milieu. *Veters los!* wil de natuur uit z'n keurslijf halen. Het vult daarbij als het ware de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) uit het Natuurbeleidsplan (1990) van het

Rijk aan. De realisatie van die EHS is gepland in een proces dat tot 2015-2018 loopt. Maar nu al zijn er achterstanden, bijvoorbeeld door de geringe grondmobiliteit. Grote eenheden natuur en verbindingzones om die eenheden aan elkaar te smeden kunnen zo maar moeilijk van de grond komen.

Veters los! is wat anders. Het idee gaat uit van het principe dat bij allerlei (grote) infrastructurele werken -auto- en spoorwegen, nieuwe lucht- en zeehavens, nieuwe woon- en bedrijvenlocaties- gelijktijdig, gelijkwaardig en financieel evenredig grote natuurgebieden tot stand moeten komen. Overheden, de natuur- en milieubeweging en het bedrijfsleven moeten de handen ineenslaan om tot concrete oplossingen te komen. Alleen zo kan de natuur, de groene ruimte, in dit land de plaats behouden die zij verdient.

Opmerkelijk in *Veters los!* is de grote hoeveelheid plannen voor de natte sector. Natuur, watergebonden recreatie en soms ook de drinkwatervoorziening en de delfstoffenwinning (zand, grind en klei) kunnen er samengaan. Voorbeelden zijn het betere gebruik van kwel- en grondwater in het Drentse Hunzedal en in het Hollands-Utrechtse Vechtplassengebied. Een ander voorbeeld is het natuurlijker laten fluctueren van het waterpeil in het Markermeer. Ook staat er een meer natuurlijke monding van Rijn en Maas tussen de Biesbosch en Voordelta op het programma. Er wordt daar al heel concreet gedacht aan het vaker open stellen van de Haringvlietsluizen. Inderdaad, bij *Veters los!* moet steeds worden gedacht aan forse projecten. Het moet wel allemaal wat opleveren, ook voor de recreatie.